Nayak's Tutorials

Way to Excellence

Set Code: 52/1/2 | **Practice Paper - 2** | पूर्णाङ्का : ८०

Year: 2024-2025 | संस्कृत (शेमुषी) | समय : ३ होराः

वर्ग : १० वी (C.B.S.E) | **(Subject Code - 122)**

सामान्यनिर्देशा :-

1. कृपया सम्यक्तया परीक्षणं कुर्वन्तु यत् अस्मिन् प्रश्नपत्रे **8** पृष्ठानि मुद्रितानि सन्ति ।
2. कृपया सम्यक्तया परीक्षणं कुर्वन्तु यत् अस्मिन् प्रश्नपत्रे **18** प्रश्नाः सन्ति ।
3. अस्मिन् प्रश्नपत्रे चत्वारः खण्डाः सन्ति ।

'क'	**खण्डः**	**:**	**अपठितावबोधनम्**	**10 अङ्काः**
'ख'	**खण्डः**	**:**	**रचनात्मककार्यम्**	**15 अङ्काः**
'ग'	**खण्डः**	**:**	**अनुप्रयुक्तव्याकरणम्**	**25 अङ्काः**
'घ'	**खण्डः**	**:**	**पठितावबोधनम्**	**30 अङ्काः**

4. प्रत्येकं खण्डम् अधिकृत्य उत्तराणि एकस्मिन् स्थाने क्रमेण लेखनीयानि ।
5. उत्तरलेखनात् पूर्वं प्रश्नस्य क्रमाङ्कः अवश्यं लेखनीयः ।
6. प्रश्नस्य क्रमाङ्कः प्रश्नपत्रानुसारम् एव लेखनीयः ।
7. सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लेखनीयानि ।
8. प्रश्नानां निर्देशाः ध्यानेन अवश्यं पठनीयाः ।

'क' खण्डः

अपठितावबोधनम् (10 अङ्काः:)

1. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत -

पुरा अस्माकं देशे बहवः प्रसिद्धाः राजानः अभवन्। तेषु दुष्यन्तः नाम एकः नृपः आसीत् । तस्य एकः पुत्रः आसीत्। तस्य नाम भरतः आसीत्। भरतः शैशवास्थायाम् अपि आश्रमे सिंहशावकैः सह क्रीडति स्म। एकदा सः एकस्य सिंहशावकस्य मुखम् उद्घाटयत् अवदत् च-'जृम्भस्व सिंह! दन्तान् ते गणयिष्यामि।' सिंहशावक : अपि जानाति स्म यत् भरतः अपि मया सदृशः शिशु अस्तिः, मया सह च क्रीडति अतः सः भरताय नाक्रुध्यत् न च आक्रामयत् । तत्र तापसीभ्यां निषिद्धः अपि भरतः कथयति स्म - नाहं सिंहात् बिभेमि । इत्थम् आसीत् सः निर्भयः वीरः भरतः। भरतस्य अभिधानेन एवं अस्माकं देशस्य आर्यावर्तस्य नाम 'भारतम्' अभवत् ।

अ. एकपदेन उत्तरत- (केवलं प्रश्नद्वयम्) **1×2=2**

(i) निर्भयः वीरः च कः आसीत् ?

(ii) भरतः कैः सह क्रीडति स्म ?

(iii) भरतस्य पितुः नाम किम् आसीत् ?

आ. पूर्णवाक्येन उत्तरत- (केवलं प्रश्नद्वयम्) **2×2=4**

(i) भरतः सिंहशावकं किम् अवदत् ?

(ii) सिंहशावक : भरताय किमर्थं नाक्रुध्यत् न च आक्राम्यत् ?

(iii) भरतः तापस्यौ किं कथयति स्म ?

इ. अस्य अनुच्छेदस्य कृते उपयुक्तं शीर्षकं संस्कृतेन लिखित । 1

ई. यथानिर्देशम् उत्तरत- (केवलं प्रश्नत्रयम्) 1×3=3

(i) 'इत्थम् आसीत् सः निर्भयः वीरः भरतः' अत्र किं क्रियापदम् ??

(क) इत्थम् (ख) आसीत्
(ग) निर्भयः (ड) वीरः

(ii) 'सदृशः' इति विशेषणपदस्य विशेष्यपदं किम् ?

(क) नृपः (ख) वीरः
(ग) निर्भयः (ड) शिशुः

(iii) 'नृपाः' इति पदस्य किं पर्यायपदं गद्यांशे प्रयुक्तम ?

(क) सिंहशावकः (ख) दन्तान्
(ग) राजानः (ड) प्रसिद्धाः

(iv) 'गणयिष्यामि' इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किं भवेत् ?

(क) अहम् (ख) ते
(ग) सः (ड) दन्तान्

'ख' खण्डः

रचनात्मक कार्यम् (15 अ'ाः)

2. भवान् जयपुरवासी राजेन्द्रः अस्ति। स्वमित्रं मुकेशं स्वभगिन्याः विवाहे निमन्त्रयितुं लिखितं पत्रं मञ्जूषायाः पदैः पूरयित्वा पुनः लिखतः - ½×10=5

जयपुरतः
दिनाङ्कः .....

प्रियमित्र मुकेश!
सस्नेहं (i) .....

अत्र कुशलं तत्रास्तु भवान् इदं (ii) ..... अत्यधिकः प्रसन्नः भविष्यति यत् मम (iii) ..... दिव्यायाः विवाहः विजयनगरनिवासि श्रीवेदप्रकाशस्य पुत्रेण (iv) ..... सह दिसम्बर-मासस्य एकादशतिथौ निश्चितः जातः ।(v) ..... सायं सप्तवादने आगमिष्यति। अस्मिन् मङ्गलवासरे भवान् सपरिवारः सादरं निमन्त्रितः। भवता स्वपरिवारेण सह विवाहतः (vi).. ..... पूर्वमेव अत्र आगत्य व्यवस्थायां (vii)..... अपि करणीयम्। भवतः उपस्थिति viii)..... उत्साहं विश्वासं च वर्धिष्यते। इतोऽपि भवतः जयपुरदर्शनस्य इच्छासिध्दिः अपि (ix) .....गृहे पितृभ्यां मम प्रणामाः।

भवदीयः...
(x) .....
राजेन्द्रः

मञ्जूषा भविष्यति, मम, नमः, वरयात्रा, राकेशेन, सहाय्यम्, भगिन्याः, अभिन्नहृदयः, त्रिदिनानि, ज्ञात्वा

Nayak's Tutorials
Way to Excellence
An ISO 9001 : 2015 Certified Institution
Class X | CBSE | SSC | NEET-UG, IIT-JEE, MHT-CET | Commerce - | CA Foundation | UG Courses

3. प्रदत्तं चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषायां प्रदत्तशब्दानां सहायतया पञ्च वाक्यानि संस्कृतेन लिखत – **1×5=5**

मञ्जूषा कृषकः, वृषभौ, यष्टिकाम्, श्रान्तौ, अपि, हलकार्यम्, आकाशः, भूमिः, शुष्का, करोति, बीजानि, स्तः, वपति, ग्रीष्मकालः, परिश्रमम्, हस्तयोः, एकाकी, अस्ति।

अथवा

मञ्जूषाप्रदत्तशब्दानां साहाय्येन निम्नलिखितं विषयम् अधिकृत्य पञ्चभिः संस्कृतवाक्यैः एकम् अनुच्छेदं लिखत ।

"स्वच्छ भारत अभियानम्"..

मञ्जूषा स्वच्छतायाः, प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी, अवकरपात्रेषु, उद्घाटनम्, इतस्ततः, उद्यानेषु, मार्गेषु, क्षिपन्ति, स्वच्छताभियानम्, अवकराणि, अस्माकं कर्त्तव्यम्, वातावरणम् शुद्धम्, स्वस्थाः, सामाजिककार्यम् ।

4. अधोलिखितानि वाक्यानि संस्कृतभाषया अनूद्य लिखत – (केवलं वाक्यपञ्चकम्) **1×5=5**

1. लिपिक आपना कार्य करता है।
   Clerk does his work.
2. दो किसानों ने खेत जोता था।
   Two farmers ploughed the field?
3. मै आलस्य का त्याग करुँगा।
   I will leave laziness.
4. तुम सब मिलकर गीत बोलो ।
   You recite song together?
5. हमें रोज व्यायाम करना चाहिए ।
   We should excerise daily.
6. सफलता परिश्रम का परिणाम है ।
   Sucess is the result of hard work.
7. कल मोहन कहाँ था ।
   Where was Mohan yesterday.

'ग' खण्डः

अनुप्रयुक्तव्याकरणम् (25 अङ्का)

5. अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्किंतपदेषु सन्धिं सन्धिविच्छेदं वा चिनुतः -(केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) **1×4=4**

(i) अस्य पिता कि **तपः+ तेपे** ।

(ii) मम नृत्यं तु **प्रकृतेराराधना** ।

(iii) नय माम् **अस्मात्+नगरात्** बहुदेरम् ।

(iv) **अन्योऽपि** बुध्दिमाल्लोके मुच्यते महतो भयात्।

(v) भूरि परिश्रम्य **किञ्चित् + वित्तम्** उपार्जितवान् ।

6. अधोलिखितवाक्येषु रेखांकितपदानां समासं विग्रहं वा प्रदत्तविकल्पेभ्यः चित्वा लिखत - (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) **1×4=4**

(i) **सत्यसमं** तपः नास्ति ।
(क) सत्येन समम् (ख) सत्यस्य समम्
(ग) सत्यात् समम् (घ) सत्ये समम्

(ii) एतत् **निर्जनम्** वनम् अस्ति ।
(क) निं जनम् (ख) जनानाम् अभावः
(ग) निः जनम् (घ) जनस्य अभावः

(iii) **लवः च कुशः च** सीतायाः पुत्रौ
(क) लवकुशौ (ख) लवकुशम्
(ग) लवकुशे (घ) लवकुशाय

(iv) सः **दुर्बला दृष्टिः यस्य सः** तम् वृद्धम् अपश्यत् ।
(क) दृष्टिदुर्बला (ख) दुर्बलदृष्टिः
(ग) दुर्बलदृष्टिम् (घ) दुर्बलदृष्टाः

(v) सः **शास्त्रपारंगतः** अस्ति ।
(क) शास्त्रेषु पारंगतः (ख) शास्त्रं पारंगतः
(ग) शास्त्रेण पारंगतः (घ) शास्त्राय पारंगतः

7. अधोलिखितवाक्येषु रेखांकितपदानां प्रकृति-प्रत्ययौः संयोजन विभज्य वा उचितम् उत्तरं विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) **1×4=4**

(i) **भगवान्** वाल्मीकिः वधूः इति ।
(क) भग + वन् (ख) भग + मतुप्
(ग) भग + वतुप् (घ) भग + क्तवतु

(ii) सर्वेषामेव मत्कृते **महत् + त्व** विद्यते ।
(क) महत्ता (ख) महत्त्वम्
(ग) महत्त्वः (घ) महात्वम्

(iii) किं **नामधेया** युवयोर्जननी ।
(क) नामधेय + तल् (ख) नामधेय + त्व
(ग) नामधेय + कत्वा (घ) नामधेय + टाप्

Nayak's Tutorials
An ISO 9001 : 2015 Certified Institution
Class X - ICSE | CBSE | SSC | NEET-UG, IIT-JEE, Mains | Commerce - XI - XII | CA Foundation | UG Courses

(iv) देशस्य सेवा सर्वेषां **नीति + ठक्** कर्तव्यम् भवेत् । ।

(क) नैतिकम् (ख) नैतिकी

(ग) नैतिक : (घ) नैतिक

(v) नृत्यातिरिक्तं का तब **विशेषता**?

(क) विशेष + टाप् (ख) विशेष + कत

(ग) विशेष + तल् (घ) विशेष+ त्क्वतु

8. चेटी वसन्तसेना च वार्तालापं कुरुतः ।चेटी कर्तृवाच्ये वसन्तसेना कर्मवाच्ये वदति। वाच्यानुसार रिक्तस्थानानि पूरयत- (केवलं प्रश्नत्रयम्) **1×3=3**

(i) चेटी-वसन्तसेने! गच्छतु.....? () .....।

(क) भवति (ख) भवती

(ग) भवतीम् (घ) भवतः

(i) वसन्तसेना- कुत्र.....().....गन्तव्यम् ?

(क) माम् (ख) मया

(ग) मयि (घ) मह्यम्

(ii) चेटी-यत्र चारुदत्तः..... ।() .....।

(क) सन्ति (ख) स्तः

(ग) अस्ति (घ) स्मः

(iii) वसन्तसेना -चेटी। मया अपि तत्र.....।

(क) गच्छति (ख) गम्यते

(ग) गामिष्यामि (घ) गम्यन्ते

9. कालबोधकशब्दैः अधोलिखित - दिनचर्यां पूरयत - (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) **1×4=4**

(i) अहं नित्यं रात्रौ (८:३०) भोजनं करोमि।

(ii) तदनतरं (८:४५) भ्रमणाय गच्छामि ।

(iii) तदा (९:३०) मनोरञ्जाय दूरदर्शनं पश्यामि।

(iv) दूरदर्शनं दृष्ट्वा तदा (१०:००) पठनं करोमि।

(v) रात्रौ (११:१५) अहं स्वपिमि।

10. मञ्जूषा यां उचितं अव्ययपदं चित्वा वाक्यानि पूरयत (केवलं प्रश्नत्रयम्) **1×3=3**

(i) गङ्गा हिमालयात् प्रभवति,यमुनाः..... प्रवहति ।

(ii) विद्यालये..... कार्यक्रमः भविष्यति।

(iii) ..... वृष्टिः प्रारभत।

(iv) धनस्य..... प्रयोगं मा कुर्युः।

मञ्जूषा सहसा, वृथा, श्वः,च,

11. अधोलिखितवाक्येषु रेखाकित - अशुद्धपदाय उचितपदं चित्वा वाक्यानि पुनः लिखत - (केवलं प्रश्नत्रयम्) **1×3=3**

(i) अत्र **मृगौ** चरन्ति ।

(क) मृगः (ख) मृगाः

(ग) मृगान् (घ) मृगं

(ii) **अहम्** दुग्धं पिबसि।

(क) वयम् (ख) आवाम्

(ग) त्वम् (घ) माम्

Nayak's Tutorials
An ISO 9001 : 2015 Certified Institution
Class IX, X | CBSE | SSC | NEET-UG, IIT-JEE, MHT-CET | Commerce - XI - XII | CA Foundation | UG Courses

(iii) ह्यः होली पर्वः **अस्ति**।

(क) आसीत् (ख) सन्ति
(ग) अस्तु (घ) स्तः

(iv) **एतत्** मार्गः विषमः अस्ति ।

(क) अयम् (ख) एषः
(ग) इदम् (घ) एते

'घ' खण्डः

पठितावबोधनम् (30 अङ्काः)

12. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत - **5**

(वनस्य दृश्यम् समीपे एवैका नदी अपि वहति ।) एकः सिंहः सुखेन विश्राम्यते तदैव एकः वानरः आगत्य तस्य पुच्छं धुनोति । क्रुद्धः सिंहः तं प्रहर्तुमिच्छति परं वानरस्तु कूर्दित्वा वृक्षमारूढः । तदैव अन्यस्मात् वृक्षात् अपरः वानरः सिंहस्य कर्णमाकृष्य पुनः वृक्षोपरि आरोहति एवमेव वानराः वारं वारं सिंहं तुदन्ति । क्रुद्धः सिंहः इतस्ततः धावति, गर्जति परं किमपि कर्तुमसमर्थः एव तिष्ठति । वानराः हसन्ति वृक्षोपरि च विविधाः पक्षिणः अपि सिंहस्य एतादृशीं दशां दृष्ट्वा हर्षमिश्रितं कलरवं कुर्वन्ति ।

अ. एकपदेन उत्तरत - (केवलं प्रश्नद्वयम्) **½×2=1**

(क) एकः सिंहः केन विश्राम्यते?
(ख) कः कूर्दित्वा वृक्षमारूढः ?
(ग) के कलरवं कुर्वन्ति ?

आ. पूर्णवाक्येन उत्तरत - (केवलं प्रश्नद्वयम्) **1×2=2**

(क) वानराः सिंहः कथम् तुदन्ति ?
(ख) सिंहस्य पुच्छं कः धुनोति ?
(ग) क्रुद्धः सिंहः कं प्रहर्तुमिच्छति ?

इ. निर्देशानुसार उत्तरत-(केवलं प्रश्नद्वयम्) **1×2=2**

(क) 'क्रुद्धः सिंहः इतस्ततः धावति।' अत्र कः अव्यय पदं प्रयुक्तः?
(ख) गृहीत्वा आन्दोलयति' इत्यर्थे अत्र कः पर्यायः प्रयुक्तः?
(ग) 'वनस्य दृश्यं समीपे एवैका नदी अपि वहति ।' इति वाक्ये किं क्रियापदं प्रयुक्तम् ?

13. अधोलिखितं पद्यांशं पठित्वा प्रदतप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत - **5**

उदीरितोऽर्थः पशुनापि गृह्यते हयाश्च नागाश्च वहन्ति बोधिताः ।
अनुक्तमप्यूहति पण्डितो जनः परेङ्गितज्ञानफला हि बुद्धयः।।

अ. एकपदेन उत्तरत-(केवलं प्रश्नद्वयम्) **½×2=1**

(क) कीदृशाः नागाः वहन्ति ?
(ख) पशुना कीदृशः अर्थः गृह्यते ?
(ग) परेङ्गितज्ञानफलाः काः भवन्ति ?

आ. पूर्णवाक्येन उत्तरत।-(केवलं प्रश्नद्वयम्) **1×2=2**

(क) पण्डितः जनः किं करोति ?
(ख) मतयः कीदृशाः भवन्ति ?
(ग) के के बोधिताः भारं वहन्ति ?

Nayak's Tutorials
Way to Excellence
An ISO 9001 : 2015 Certified Institution
VIII, IX, X, XI, XII | CBSE | CBSC | NEET | IIT-JEE, MHT-CET | Commerce - XI - XII | CA Foundation | UG Courses

इ. भाषिककार्यम् । (केवलं प्रश्नद्वयम्) **1×2=2**

(क) 'नागाश्च वहन्ति बोधिता' अस्मिन् वाक्ये क्रियापदं किम् ?
(ख) 'गजाः' इत्यस्य किं पर्याययपदं प्रयुक्तम् ?
(ग) 'पण्डितः' इत्यस्य विशेष्यपदं चित्वा लिखत।?

14. अधोलिखितं नाट्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानम् उतराणि संस्कृतेन लिखत - **5**

(एतस्मिन्नेव काले व्याघ्रचित्रको अपि नदीजलं पातुमागतौ एतं विवादं श्रुणुतः वदतः च)

व्याघ्रचित्रकौ - अरे किं वनराजपदाय सुपात्रं चीयते ? एतदर्थं तु आवामेव योग्यौ ! यस्य कस्यापि चयनं कुर्वन्तु सर्वसम्मतया ।

सिंहः - तूष्णीं भव भोः। युवामपि मत्सदृशौ भक्षकौ न तु रक्षकौ । एते वन्यजीवः भक्षकं रक्षकपदयोग्यं न मन्यन्ते अतएव विचारविमर्शः प्रचलति ।

बकः - सर्वथा सम्यगुक्तम् सिंहमहोदयेन । वस्तुतः एव सिंहेन बहुकालपर्यन्तं शासनं कृतम् परमधुना तु कोऽपि पक्षी एव राजेति निश्चेतव्यम् अत्र तु संशीतिलेशस्यस्यापि अवकाशः एव नास्ति ।

सर्वे पक्षिणः - आम् आम् कश्चित् खगः एव वनराजः भविष्यति इति ।

अ. एकपदेन उत्तरत-(केवलं प्रश्नद्वयम्) **½×2=1**

(क) कौ नदीजलं पातुमागतौ ?
(ख) 'तूष्णीं भव' इति कः कथयति ?
(ग) किमर्थं सुपात्रं चीयते ?

आ. पूर्णवाक्येन उत्तरत -(केवलं प्रश्नद्वयम्) **1×2=2**

(क) तत्र किमर्थं विचारविमर्शः प्रचलति ?
(ख) अधुना किं निश्चेतव्यम् ?
(ग) सर्वे पक्षिणः किं कथयन्ति ?

इ. निर्देशानुसारम् उत्तरत -(केवलं प्रश्नद्वयम्) **1×2=2**

(क) 'एतस्मिन्नेव काले व्याघ्रचित्रको अपि नदीजलं पातुम् आगतौ।' वाक्ये किं कर्तृपदम् प्रयुक्तम् ?
(ख) 'कोऽपि पक्षी अत्र विशेष्यपदस्य किम् ?
(ग) 'कलहम्' इति पदस्य किं पर्यायपदं गद्यांशे प्रयुक्तम् ?

15 . रेखाङ्कित - पदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरूत -(केवलं प्रश्नचनुष्टयम) **1×4=4**

(क) संसारे **<u>विद्वांसः</u>** ज्ञानक्षुभिः नेत्रवन्तः कथन्ते।

(ख) जनकेन **<u>सुताय</u>** शैशवे विद्याधनं दीयते।

(ग) तत्वार्थस्य निर्णयः **<u>विवेकेन</u>** कर्तुं शक्नोषि ।

(घ) धैर्यवान् **<u>लोके</u>** परिभवं न प्राप्तोनि ।

(ङ) **<u>धूर्तः</u>** श्रृगाल अवदत् ।

Nayak's Tutorials
Way to Excellence
ISO 9001 : 2015 Certified Institution
NEET-UG, IIT-JEE, MHT-CET | Commerce - XI - XII | CA Foundation | UG Courses

16. मञ्जूषातः समुचितपदानि चित्वा अधोलिखित -श्लोकस्य अन्वयं पूरयित्वा पुनः लिखत - **1×4=4**

मृगा मृगैः सङ्गमनुव्रजन्ति,
गावश्च गोभिः तुरङ्गास्तुरङ्गैः ।
मूर्खाश्च मूर्खैः सुधियः सुधीभिः,
समान - शील-व्यसनेषु सख्यम्।

अन्वयः - (i) .....गावश्च गोभिः (ii) ..... तुरडै, मूर्खाः, मूर्खैं, सुधियः, सुधीभी, सङ्गम् । (iii) ..... । (iv) ..... समान-शील व्यसनेषु।

मञ्जूषा सख्यम्, मृगैः, तुरगाः, अनुव्रजन्ति।

अथवा

अधोलिखितशलोकस्य भावार्थे मञ्जूषायाः उचितपदानि चित्वाः पूरत। **1×4=4**

आचारः प्रथमो धर्मः इत्येतद् विदुषां वचः ।
तस्माद्र रक्षेत् सदाचारं प्राणेभ्योऽपि विशेषतः ।।

भावार्व :- अस्य भावोऽस्ति यत् सदाचार जनानां(i) ..... धर्मः,अस्ति्, इति ..... (ii) कथयन्ति अतएव जनैः (iii) .....रक्षा प्राणेभ्यः अपि (iv) ..... करणीया ।

मञ्जूषा विद्वांसः, विशेषतयां, प्रथमः, सदाचारस्य

17. अधोलिखित - कथांशं समुचित - क्रमेण लिखत - **½×8=4**

(क) आदेशं प्राप्य उभौ प्राचलताम् ।
(ख) चौरः एव उच्चैः क्रोशितुमारभत् 'चौरोऽयं-चौरोऽयं'।
(ग) विचित्रा दैवगतिः।
(घ) मार्गे रात्रौ करुणापरो गृही तस्मै आश्रयं प्रायच्छत् ?
(ङ) कश्चन निर्धनः जनः वित्तमुपर्जितवान् ।
(च) चौरस्य पदध्वनिना अतिथिः प्रबुध्दः अभवत् तमन्वधावत् च ।
(छ) न्यायाधीशेन पुनः तौ घटनायाः विषये वक्तुम् आदिष्टौ ।
(ज) पठनकाले छात्रावासे निवसन् तस्य पुत्रः रुग्णः अदभवत् ।

18. अधोलिखितवाक्येषु रेखांकितपदानां प्रसङ्गाकूलम् उचितार्थं चित्वा लिखत - (केवल प्रश्नत्रयम्) **1×3=3**

(i) एकः दुर्बलः बलीवर्दः भूमौ पपात ।
(क)गौः (ख)धेनु
(ग) वृषभः (घ) महिषः

(ii) तदा तत्र सुराधिपः आगच्छत् ।
(क) नृपः (ख) कृषकः
(ग) धेनुः (घ) इन्द्रः

(iii) नराणां प्रथमः शत्रुः आलस्यम् अस्ति ।
(क) मानवः (ख) मित्रम्
(ग) रिपुः (घ) सहायकः

(iv) फलच्छायासमन्वितः वृक्षः सेवितव्यः ।
(क) तरुः (ख) खगः
(ग) छाया (घ) मानवः

Navak's Tutorials
Way to Excellence
An ISO 9001:2015 Certified Institution
Commerce - XI - XII | CA Foundation | UG Courses